

27.8.2024

Rautajalan tuulivoimahanke, Kokkola ja Toholampi

Yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

1 Hanketiedot

Hankkeen nimi ja sijainti

Rautajalan tuulivoimahanke Kokkola ja Toholampi

Hankkeesta vastaava

Prokon Wind Energy Finland Oy, Pitkäkatu 34 B, 65100 Vaasa
Konsulttina ympäristövaikutusten arviointiohjelman laatimisessa on toiminut Ecobio Oy, Malminkatu 16, 00100 Helsinki

Yhteysviranomainen

Hankkeen yhteysviranomaisena on toiminut Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehdoista

Prokon Wind Energy Finland Oy suunnittelee sähköntuotantoa tuulivoimalla Keski-Pohjanmaalle Kokkolaan. Rautajalan hankealue on laajuudeltaan 3637 hehtaaria ja alueelle on suunnitteilla 28-40 tuulivoimalaa ja yksi sähköasema.

VE0: hanketta ei toteuteta.

VE1: Hankealueelle rakennetaan enintään 40 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 7–10 MW.

VE2: Hankealueelle rakennetaan enintään 28 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 7–10 MW.

Hankkeessa tarkastellaan yhtä sähkönsiirtoreittiä. Sähkönsiirto toteutetaan vaihtoehdosta riippuen joko 15,7 km pitkänä 400 kV tai 110

kV linjana ja se liittyy Fingridin uuteen Jylkkä-Alajärvi-voimajohtoon Toholammille valmistuvalla sähköasemalla.

2 Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn vireilletulo

Prokon Wind Energy (jäljempänä Prokon) on 5.4.2024 saattanut vireille ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (jäljempänä arviointimenettely) toimittamalla Etelä-Pohjanmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukseen (jäljempänä ELY-keskus) Rautajalan tuulivoimahanke hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma).

Hankkeen arviointimenettelyn tarve määräytyy ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) liitteen 1 kohdan 7 e (tuulivoimahankkeet, kun yksittäisten laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megavattia) sekä vaihtoehdosta riippuen 8 b (vähintään 220 kilovoltin maanpäälliset voimajohdot, joiden pituus on yli 15 kilometriä) perusteella.

3 Ennakkoneuvottelu

Yhteysviranomaisen järjesti ennakkoneuvottelun 18.1.2024, edistämään muun muassa hankkeen vaatimien arviointi-, suunnittelu- ja lupamenettelyjen kokonaisuuden hallintaa, sekä hankkeesta vastaavan ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa. Ennakkoneuvotteluun osallistuivat Ecobio (YVA-konsultti), A-Insinöörit (kaava), Prokon (hankevastaava), Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus (yhteysviranomaisen, alueidenkäyttö, luonnonsuojelu, vesistö, liikenne, Kokkolan kaupunki, Toholammin kunta, Keski-Pohjanmaan liitto, Keski-Pohjanmaan museo ja Metsähallitus.

4 Arviointiohjelmasta tiedottaminen ja kuuleminen

Yhteysviranomaisen tiedotti arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olosta sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 16.5 – 17.6.2024. Kuulutus ja arviointiohjelma julkaistiin ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/rautajalka-tuulivoima-YVA. Ilmoitus kuulutuksesta on lähetetty kunnille (Kokkola, Toholampi, Kannus, Kruunupyö ja Kaustinen) julkaistavaksi niiden verkkosivuilla. Lisäksi arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olosta sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen on tiedotettu Keskipohjanmaa, Kokkola ja Österbottens Tidning lehdissä 15.6/ 16.6 julkaistuilla lehti-ilmoituksilla.

Arviointiohjelmasta on voinut tutustua kuulemisaikana paperimuodossa seuraavissa paikoissa Kokkolan kaupungintalo, Toholammin

kunnantalo, Kruunupyyn kunnantalo, Kaustisten kunnantalo ja Kannuksen kaupungintalo.

Arviointiohjelmasta järjestettiin yleisötilaisuus 5.6.2024 klo 17 Veikko Vionojan koululla Ullavalla sekä Teams etäyhteydellä.

Yhteysviranomaisen ja hankkeesta vastaavan edustajien lisäksi yleisötilaisuudessa oli läsnä 9 henkilöä / mukana etäyhteydellä noin 7 kuulijaa. Yleisötilaisuudessa esiin nousseita asioita olivat mm. vaikutukset maisemaan, virkistysalueisiin, eläimistöön, linnustoon sekä eri hankkeiden yhteisvaikutukset.

5 Arviointiohjelmasta annetut lausunnot ja mielipiteet

Yhteysviranomaisen pyysi lausunnot arviointiohjelmasta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiohjelmasta toimitettiin yhteysviranomaiselle 19 lausuntoa ja 0 mielipidettä.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys kuulemispalautteen keskeisestä sisällöstä. Lausunnot ja mielipiteet löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/rautajalka-tuulivoima-YVA. Verkkosivuilla julkaistuja lausunnoista ja mielipiteistä on poistettu henkilötiedoiksi katsotut tiedot.

Yhteenveto lausunnoista

Turvallisuus- ja kemikaaliovirasto (Tukes)

Ei lausuttavaa hankkeeseen.

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto

Lausunnossaan ympäristöterveydenhuolto on tuonut esille hankevaihtoehtojen vähäisen eron, sillä annetuilla vaihtoehtoilta ei asutuksen kannalta ole paljoakaan eroa vaikutuksiin. Erityisesti herkätkohteet (koulu, päiväkotit, kirkko, palvelutalo ja terveysasema) tulisi huomioida niin, ettei niihin toiminta-aikoina aiheudu välkettä tai melun toimenpiderajan ylityksiä. Myös sähkönsiirtoon on toivottu vaihtoehtoisia reittejä.

Luonnonvarakeskus (Luke)

Luke huomauttaa, että kanalintujen esiintymisen selvittämiseksi suunnittelualueella olisi hyvä tehdä soidinpaikkaselvitykset useampana peräkkäisenä vuonna. Tällöin soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys. Luke huomauttaa myös, että tehdyt suurpetoselvitykset mahdollistavat vain karkean arvion ko. lajien esiintymisestä alueella. Alueen merkitystä näiden lajien lisääntymis- ja levähdysalueina, ei voida

tehtyjen selvitysten avulla määrittää. Selostusvaiheessa tulee kiinnittää huomiota erityisesti ympärillä sijaitsevien tuulivoimahankkeiden ja tulevien tuulivoimasuunnitelmien yhteisvaikutuksiin laajemmassa mittakaavassa. Lisäksi on tärkeää keskittyä ekologisten yhteyksien säilyttämiseen. Lisäksi Luke toteaa, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviireille ja lajin esiintymisalueille (esim. susi, karhu ja metsäpeura) suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita.

Metsähallitus

Metsähallituksen lausunto on annettu valtion maa- ja vesialueiden hallinnoinnin, valtion luonnonsuojelualueiden ja suojeluun varattujen alueiden hoidon ja käytön suunnittelun sekä tiettyjen uhanalaisten lajien kannanseurannasta vastaavan viranomaisen näkökulmasta.

Hankealueen ympäristön luonnonsuojelualueiden luontoarvot painottuvat soille ominaisiin luontotyyppeihin ja lajeihin (erityisesti linnusto). Luonto- ja linnustovaikutusten arviointi tulee tehdä huolellisesti luonnonsuojelu- ja Natura-alueet huomioiden.

Lausunnossa huomautetaan, että YVA-ohjelmassa mainittua Natura-tarvearviointia ei ole esitetty ohjelman liitteenä eikä muutenkaan käy ilmi, onko Natura-tarvearviointia tehty YVA-ohjelmavaiheessa muidenkaan hankealueen ympäristöön sijoittuvien Natura-alueiden osalta.

YVA-ohjelman Natura-arvioinnissa painotetaan suojeluperusteena olevia lintulajeja, mutta lausunnon mukaan selvitysten kuvauksessa ei käy ilmi, onko Natura-alueiden linnustotietoja tarkoitettu päivittää osana Natura-arviointia. Metsähallitus edellyttää kattavia ja ajantasaisia tietoja alueen linnustosta.

Lausunnossa todetaan, että suunnitellun hankealueen sekä sähkönsiirtoreitin ympäristöön sijoittuu useita petolintureviirejä, joihin hankkeella voi olla vaikutusta.

Metsähallitus huomauttaa, että linnuston muuttoseurantaan on varattu vähemmän seurantapäiviä, mitä esim. Ympäristöministeriön oppaassa on suositeltu. Metsähallitus korostaa, että vaikutusten arvioinnin tulee perustua riittäviin selvityksiin ja aineistoihin alueen merkityksestä muuttavalle linnustolle.

Metsähallitus on nostanut lausunnossaan esille myös alueen ympäristön useat tuulivoimahankkeet, ja pitää yhteisvaikutusten arviointia tärkeänä erityisesti petolintujen sekä muuttolinnuston osalta.

Varsinais-Suomen ELY-keskus/ kalatalous

ELY-keskus toteaa, että hankealue sijoittuu Perhonjoen sivujoen Ullavanjoen alueelle ja koko Perhonjoen vesistö on arvokas

merivaelteisen taimenen lisääntymisalue. Ullavanjoen kunnostussuunnitelma on tekeillä.

YVA-ohjelmassa ei ole mainittu kalastoselvityksiä, mutta hankealueen ja sen alapuolisten vesistöjen kalasto tulee selvittää tarkkaan. YVA-ohjelmassa on mainittu hankkeen mahdollisesti kiintoaineksen aiheuttama veden samentuminen ja sen vaikutus vaelluskalojen lisääntymiseen tulee arvioida tarkkaan ja esittää keinoja kiintoainekuormituksen vähentämiseksi.

Sähkönsiirron osalta ELY-keskus lausuu, että kaikki pienetkin vesistöjen ylitykset kaapelinlinjauksilla tulee selvittää, koska kala- ja rapukantoja voi olla hyvin kapeissakin uomissa.

Kaikki työvaiheet on toteutettava erityistä varovaisuutta noudattaen, mikäli on oletettavissa, että vesistössä esiintyy lohikaloja tai (joki)rapuja.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry (Ls-liitto)

Ls-liitto nostaa lausunnossa esille piirin alueelle suunnitellun voimalamäärän, joka pirstoo luontoa ja heikentää asumisviihtyvyyttä. Useilla alueilla hankkeiden yhteisvaikutuksia ei voida arvioida realistisesti.

Maakuntakaavan osalta todetaan, että voimassa olevassa maakuntakaavassa aluetta ei ole osoitettu tuulivoima-alueeksi ja on näin kaavan vastainen. Ls-liitto toteaa, että maakunnan alueelle tulee jäädä kauttaaltaan erilaisia luontoalueita ja joka kuntaan tulee määritellä tuulivoiman "No go"-alueita. Hankealueella sijaitsee laavu sekä virkistysreittien osia.

Suojaetäisyyden voimaloiden ja asutuksen välillä todetaan olevan aivan liian pieni voimaloiden kokoon nähden ja sen tulee olla riittävän laaja myös mm. suojelualueisiin sekä virkistysalueisiin nähden. Lausunnossa muistutetaan luonnonsuojelulain mukaisesta varovaisuusperiaatteesta.

Lausunnossa todetaan kurkien kevään päämuuttoreitin sijoittuvan hankealueelle. Tehtyjä selvityspäiviä pidetään riittämättöminä muutontarkkailussa ja viitataan Ympäristöministeriön ohjeistukseen. Lausunnossa on nostettu esille myös petolintujen reviirien sijoittuminen hankealueen ympäristöön.

Ls-liitto toteaa hankealueen kuuluvan tunnettuun susireviiriin ja toteutuessaan hanke tulee häiritsemään susireviiriä muine seurauksineen. Lausunnossa on otettu kantaa myös selvitysten oikea-aikaisuuteen mm. liito-oravan, lepakoiden ja viitasammakon osalta, eikä yhden kauden kartoitusta katsota riittäväksi.

Ls-liitto on huolissaan myös melusta hankkeen ja muiden hankkeiden yhteisvaikutusten osalta sekä vieraslajien leviämiskäytännön riskistä maamassojen siirron ohessa, mikromuovista ja öljyvahingonriskistä.

Lausunnossa esitetään maankäytön riittävän laajaa kompensatiota, mikäli hanke toteutetaan. Esimerkkeinä mainitaan mm. suojelemalla metsäalueita tai ennallistamalla soita.

Lausunnossa muistutetaan, että vihreä siirtymä on muutos kohti kestäväää taloutta ja kasvua, joka ei perustu luonnonvarojen ylikulutukseen, vaan nojaa kiertotalouteen ja luonnon monimuotoisuutta edistäviin ratkaisuihin.

Keski-Pohjanmaan alueellinen vastuumuseo/ K.H. Renlundin museo (Museo)

Museo toteaa, että arkeologisen kulttuuriperinnön inventointitilanne on tällä hetkellä puutteellinen, joten hankkeen vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön ei voida arvioida riittävästi. Museo pitää hankealueella ja sähkönsiirtoreitillä tehtäviä inventointeja erittäin tarpeellisena ja suosittelee inventoinneissa käytettävän mahdollisimman tarkkoja laserkeilausaineistoja. Raportti tulee toimittaa alueellisen vastuumuseon tarkastettavaksi ja hyväksyttäväksi sekä mahdollisten uusien kohteiden lisäämiseksi muinaisjäännösrekisteriin.

Museo pitää hankesuunnittelun lähtökohtana, että arkeologinen kulttuuriperintö säilytetään, eikä kohteiden kohdalle tai läheisyyteen kohdisteta maankäyttöä, kajota muinaisjäännöskohteisiin tai peitetä niitä.

Museo toteaa, että riskit arkeologisen kulttuuriperinnön säilymiselle ajoittuvat ennen kaikkea rakentamisvaiheeseen ja rakentamisen aiheuttamaan maankäyttöön. Ennen toimenpiteitä arkeologiset kohteet tulee merkitä maastoon ja varmistaa, että kaikki toimijat ovat niistä tietoisia.

Museo muistuttaa, että arkeologiset kohteet ovat osa laajempaa kulttuuriympäristöä ja tuulivoimarakentaminen aiheuttaa maisemaan kohdistuvia muutoksia. Hankkeella saattaa siten olla vaikutuksia kohteiden paikallishistorialliseen arvoon, edustavuuteen ja kohteiden kokemiseen maiseman muutoksen myötä.

Museo painottaa, että muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja muinaismuistolain nojalla ja että mikäli tavataan aiemmin tuntematon kiinteä muinaisjäännös, on työ kohteen kohdalla heti keskeytettävä ja asiasta ilmoitettava museoviranomaiselle.

Rakennetun kulttuuriympäristön ja -maiseman osalta Museo toteaa, että noin kilometrin etäisyydellä hankealueesta sijaitsevat Ullavan kirkko ja Vanha-Vion talo lukeutuvat rakennusperintörekisterin suojeltuihin kohteisiin. Lisäksi hankealueen läheisyyteen sijoittuu useita maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, joista Alikylä alle kilometrin etäisyydelle. Maisemallisten vaikutusten arviointiin on kiinnitettävä erityistä huomiota arvokiinteistöjen ja asutuksen osalta ja

Museo esittää, että kattava maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys tehdään koko tuulivoimahankkeen vaikutusalueen osalta (30 km).

Museon näkemyksen mukaan pelkästään still-kuvat eivät anna riittävää ja totuudenmukaista kuvaa maisemavaikutuksista ja esittää lisäksi kattavia videomallinnuksia sekä hankkeen että yhteisvaikutusten osalta. Eri hankkeiden yhteisvaikutukset ovat vaarassa muuttaa keskipohjalaisen maiseman perinteisestä maa- ja metsätalousvaltaisesta maisemasta teolliseksi maisemaksi.

Museo on lausunnossaan nostanut esiin myös maisemanmuutosten sietokyvynrajat tapauksissa, joissa useita eri tuulivoimahankkeita sijoittuu etäisyyksiltään liki toisiaan.

Pohjanmaan liitto (Liitto)

Liitto on nostanut esille lausunnossaan, että Pohjanmaan maakuntakaava 2050 valmistelu on parhaillaan käynnissä. Tavoitteena on, että kaava hyväksytään vuoden 2024 lopussa. Jatkosuunnittelussa olisi hyvä kuvata tuulivoimahankkeen suhde Pohjanmaan maakuntakaavaan ja sen tavoitteisiin.

Lähtökohtaisesti seudullisesti tai maakunnallisesti merkittävät alueidenkäyttökysymykset tulisi tutkia ja ratkaista maakuntakaavassa. Hankealue ei sijoitu Keski-Pohjanmaan maakuntakaavan tuulivoimalle varatulle alueelle, joten jatkosuunnittelussa on seurattava maakuntakaavan edistymistä ja kaavaratkaisua.

Liitto pitää erityisen tärkeänä, että arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksiin.

Keski-Pohjanmaan liitto (Liitto)

Lausunnossaan liitto toteaa, että voimassa olevassa maakuntakaavassa hankealueelle ei ole osoitettu tuulivoima-alueita. Vireillä olevassa 6. vaihemaakuntakaavassa tullaan huomioimaan Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksessä alueelle sijoittuva tuulivoiman potentiaalialue.

Liitto pitää erityisen tärkeänä eri toimijoiden yhteistyötä, sillä hankkeen läheisyydessä on vireillä useita ympäristöä merkittävästi muuttavia hankkeita.

Väylävirasto

Väylävirasto on esittänyt lausunnossaan, että voimaloiden sijoittelussa tulee huomioida Väyläviraston Tuulivoimaohje.

Väylävirasto toteaa, että riittävän ajoissa on kiinnitettävä huomiota tuulivoimalan osien varastointiin ja kuljetusreittien selvittämiseen. Tuulivoimalakuljetukset vaativat aina erikoiskuljetusluvan. Osien

kuljetusta varten maanteiden, siltojen ja rumpujen kantokyky on varmistettava hyvissä ajoin ennen kuljetuksia. Tarvittavat muutokset (rakenteiden vahvistaminen, parantamistoimet ym.) ja toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella.

Väylävirasto pyytää ottamaan huomioon tuulivoimalan osien kuljettamisreittien suunnittelussa Väyläviraston hanke- ja suunnittelukohteet, jotka löytyvät Väyläviraston sivuilta.

Lausunnossa Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan mitä liikennejärjestelmistä ja maanteistä annetussa laissa säädetään ja muuta annettua ohjeistusta. Myös tarvittavat luvat tulee hakea toimivaltaisesta ELY-keskuksesta.

Kaustisen kunta

Kaustisen kunta tuo esille lausunnossaan, että 27km:n säteelle on suunnitteilla 399-464 tuulivoimalaa. Näin ollen yhteisvaikutukset tulee arvioida viimeistään YVA-selostuksessa.

Lausunnossa kiinnitetään huomiota viheryhteyksien pirstaloitumiseen etenkin Keski-Pohjanmaan alueella sekä alueella vaeltavien metsäpeurakantojen lisääntymisalueet pienenevät tarkasteltaessa hankealueita. Lisäksi hankkeessa tulee huomioida ihmiset, asutus, vapaa-ajanasutus sekä suurpetokannat.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Traficom nostaa lausunnossaan esille voimaloiden aiheuttamat häiriöt tv-vastaanottoon. Vaikutuksia todetaan olevan myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaalin laatuun sekä radiolinkin toimintaan.

Traficom pitää tärkeänä varmistaa, että tv- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Traficom toteaa, että pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloiden sijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys järjestelmien toimintaan.

Traficom toivoo yhteistyötä jo suunnitteluvaiheessa ja näin pyritään valitsemaan voimaloiden sijainti häiriötä aiheuttamatta.

Lausunnon mukaan radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.

Ilmatieteen laitos

Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa.

Digita

Digita toteaa lausunnossaan, että vastaanottoneuvonnassa Digita Infossa on kattava ja ajantasainen tieto antenni-tv:n vastaanottoolosuhteissa. Vaikutusalueella ei ole todettu katvealueita.

Digita toteaa, että tuulipuistot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa antenni-tv:n vastaanottoon ennen kaikkea radio- ja tv-lähetysasemaan nähden puiston takana olevissa asuin- ja lomarakennuksissa. Ongelmia voi syntyä jo yhdenkin tuulivoimalan tapauksessa ja pahimmillaan estää tv-signaalin etenemisen kokonaan.

Lausunnossa pyydetään ottamaan huomioon turvallisuuteen liittyvät vaikutukset, sillä antenni-tv -lähetyskäytettä käytetään myös viranomaisten vaaratiedotteiden välityskanavana ja näin ollen häiriöt vaikuttavat myös vaaratiedon saatavuuteen ja sitä kautta yleiseen turvallisuuteen.

Digita nostaa esille, että vastaanotto-ongelmien syntymisen estämiseksi on erittäin tärkeää tutkia suunnitellun voimalan vaikutus hyvissä ajoin ennen rakennuslupien myöntämistä, mieluiten jo ennen tuulivoimalan sijaintipäätösten tekemistä.

Lausunnossa on esitetty, että hankevastaava esittää konkreettisen suunnitelman tuulivoimalan radio- ja tv-verkon lähetyskäytöille aiheuttamien häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi.

Digita toteaa, että tuulivoimaloiden tv-lähetyskäytöille aiheuttamien häiriöiden korjaamisvastuu sekä aiheutuvat kustannukset kuuluvat häiriöiden aiheuttajille. Lausunnon kohteena oleva hanke voi muodostaa häiriötä yhteisvaikutuksena muiden tuulivoimahankkeiden kanssa.

Digita pitää tärkeänä, että häiriöt pyritään välttämään etukäteen operaattoreiden välisellä yhteistyöllä. Jo valmiit tuulivoimahankkeet ovat osoittaneet, että voimalat voivat aiheuttaa olennaisia häiriöitä tv-vastaanottoon.

Suomen Erillisverkot Oy

Lausunnossa todetaan, että hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.

Cinia Oy

Lausunnossa todetaan, että Cinia Oy:llä ei ole tällä hetkellä radiotaajuuksia käyttäviä tai kaapeleihin perustuvia viestiverkkoja YVA-ohjelmassa osoitetulla suunnittelualueella. Toteutuessaan tuulivoimapuistohankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.

Telia Finland Oyj (Telia)

Telia huomauttaa lausunnossaan, että hankealueen läpi kulkee Telian radiolinkkiyhteys. Toteutuessaan hankkeen voimat saattavat häiritä linkin toimintaa.

Voimaloiden suunnitellut sijainnit tulee toimittaa Telialle, jotta radiolinkin ja voimaloiden todellinen etäisyys toisistaan voidaan vahvistaa ja tarvittaessa selvittää radiolinkin korvausvaihtoehdot sekä arvioida korvauskustannukset.

Telia edellyttää, että radiolinkin mahdollisesta korvaamisesta aiheutuvat kustannukset korvataan hankkeen toimesta. Muussa tapauksessa linkkijänteen kohdalle ei voimaloita tule suunnitella.

Elisa Oyj

Elisa toteaa lausunnossaan, että eivät ole hanketta vastaan, mutta pyytävät huomioimaan Elisan teleliikenteelle aiheutuvat haitat. Lisäksi todetaan, että kyseisen hankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.

Keliber Technology Oy (Yhtiö)

Yhtiö ilmoittaa vastustavansa tuulivoimahankkeen sijoittumista YVA-ohjelmassa esitetyllä tavalla, erityisesti hankealueen eteläisissä ja itäisissä osissa. Vaikka tuulivoimaloiden hankealue on rajattu kaivoslupa-alueiden ja louhosalueiden yleiskaavan ulkorajoja myötäillen, ulottuu malminetsintä tuulivoimaloiden hankealueelle, mahdolliselle myöhemmälle tuotannon laajentumisalueelle. Yhtiö kehittää akkukemian liiketoimintaekosysteemiä ja laitosten rakentaminen on osin jo aloitettu.

Yhtiö ilmoittaa tukevansa uusiutuvan energian kehittämistä, mutta toteaa, että tuulivoimapuistoa ei voi sijoittaa päällekkäin kaivostoimintojen kanssa. Hankkeen toteutuminen vaarantaisi Yhtiön jo käynnissä olevan investointihankkeen tulevaisuuden, sillä toiminta on sidottu malmiesiintymän sijaintiin, eikä toiminnan ole mahdollista väistää uusia kilpailevia alueidenkäyttömuotoja.

Yhteenveto mielipiteistä

Hankkeesta ei tullut mielipiteitä.

6**Yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta**

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma täyttää valtioneuvoston asetuksessa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017, YVA-asetus) säädetyt arviointiohjelman sisältövaatimukset (3 §) ja arviointiohjelma on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla.

Arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi arviointiselostusta ja siihen liittyviä selvityksiä laadittaessa tulee huomioida seuraavat yhteysviranomaisen esiin tuomat asiat (alla kohdat YV).

Hankekuvaus ja hankkeen vaihtoehdot

Arviointiohjelmassa on selostettu tuulivoimahankkeen hankealue, tarkoitus, tavoitteet, tekninen kuvaus sekä suunniteltu aikataulu. Teknisessä kuvauksessa on esitetty tekstissä ja havainnekuvina tuulivoimalainen, voimaloiden perustusten, rakennettavien teiden ja sähkönsiirron vaatimat rakenteet.

YV: Arviointiohjelman 1. kappaleessa hankealue mainitaan virheellisesti sijoittuvan Etelä-Pohjanmaan maakuntaan Keski-Pohjanmaan sijaan.

Hankekuvaus on esitetty pääosin riittävällä tarkkuudella. Kohdassa 4.8 on selitetty tuulivoimaloiden käytöstä poistoa ja voimaloiden purkumateriaalin kierrättämistä asianmukaisesti.

Tuulivoimaloiden käytöstä poistoon kuitenkin liittyy epävarmuuksia sekä oikeudellista tulkinnanvaraisuutta. Nykytilanteessa purkamiseen liittyvät oikeudelliset kysymykset ratkaistaan rakentamista, ympäristönsuojelua ja jätehuoltoa koskevien säännösten perusteella. Esimerkiksi tuulivoimaloiden perustukset on mahdollista maisemoida paikalleen, mutta mikäli niiden todetaan aiheuttavan maaperän pilaantumista, on siihen mahdollista puuttua ympäristönsuojelulain mukaisesti.

Yhteysviranomaisen muistuttaa, että purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitys tulee lakisäätteiseksi rakentamislain astuessa voimaan 1.1.2025 sekä asetus purkumateriaali- ja rakennusjätteselvityksestä on valmisteilla. Selvitystä pidetään tärkeänä kiertotalouden ja purkumateriaalin uudelleenkäytön edistämiseksi sillä purkamiseen ja purkumateriaalien hyödyntämiseen liittyy vahvasti ilmastonmuutoksen hillintään. Näin ollen, kun voimaloiden purkamisesta syntyvän jätteen määrä on vähäistä huomattavasti merkittävämpi, ja lupaehtoihin voidaan ottaa purkamista koskevia tarpeellisia määräyksiä, on mahdollista, että voimaloiden purkamiseen edellytetään ilmoitusmenettelyn sijaan purkamislupaa ja tämä on syytä mainita myös tarvittavissa luvissa.

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat

Arviointiohjelman kappaleen 8 alle on koottu hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja niihin päätökset.

YV: Lähtökohtaisesti voimat tulee suunnitella ja sijoittaa siten, ettei niiden toiminnasta aiheudu naapuruussuhdelain (26/1920, muutos 90/2000) 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasitusta, joka ylittää ympäristölupakynnyksen.

Hankkeen edellyttämässä luvissa on hyvä mainita myös mahdollinen purkamisluvan tarve (ks. kohta Hankekuvaus ja hankkeen vaihtoehdot).

Arviointiohjelmassa on tunnistettu vesilain mukaista lupaa edellyttävät mahdolliset toimenpiteet hankkeessa.

Väyläviraston lausuntoon viitaten, mahdollisesta tasoristeysluvan tarpeesta on oltava yhteydessä tienpitäjään sekä Väylävirastoon.

Kappaleessa 8.3 on esitetty voimajohdon toteuttamisen edellyttämät luvat, jossa todetaan, että johtoalueelle tarvitaan maaomistajan lupa, joka voidaan saada sopimuksen tai lunastusmenettelyn kautta. Lunastuslupaa ja ennen lunastuksen toimeenpanoa mahdollisesti haettavaa tutkimuslupaa ei ole mainittu.

Hankkeen tarvitsemat luvat olisi hyvä esittää kootusti havainnollistavassa taulukkomuodossa.

Ympäristön nykytila, arvioitavat ympäristövaikutukset ja menetelmät

Arviointiohjelman mukaan ympäristövaikutusten arvioinnissa tunnistetaan ja arvioidaan suunnitellun toiminnan mahdollisia merkittäviä vaikutuksia alueen ympäristön ja herkkien kohteiden nykytilaan.

Hankkeen käytön aikaiset vaikutukset kohdistuvat pääasiassa maisemaan, lähialueiden käyttöön ja linnustoon.

Vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa hyödynnetään IMPERIA-hankkeessa tunnistettuja menetelmiä ja kriteerejä sekä IMPERIA-hankkeessa kehitettyä ARVI-työkalua, jonka perusteella vaikutukset voidaan luokitella yhdeksään luokkaan.

Ympäristövaikutusten arviointi todetaan tehtävän pääasiassa asiantuntija-arvioina ja käyttämällä yleisesti hyödynnettävissä olevaa materiaalia, kuten Etelä-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavoituksen ja siihen liittyvien selvityshankkeiden yhteydessä tehtyjä selvityksiä.

YV: Yhteysviranomaisen ohjeistaa tarkistamaan/ tarkentamaan/ korjaamaan arviointiselostukseen maakuntakaavaa koskevat selvitykset oikeaan maakuntaan. Samoin tarkastaa kuntien sijoittuminen oikeaan maakuntaan, muun muassa Kaustinen on sijoitettu virheellisesti Pohjanmaalle.

Olennainen osa ympäristövaikutusten arviointia on selvittää hankkeen vaikutusalueen olosuhteet ja kuvata ne. Selvitykset kohdennetaan merkittäviin vaikutuksiin, mutta selvityksiä tehdään myös vaikutuksista, joiden merkittävydestä ei tässä vaiheessa ole vielä selvyyttä. Mikäli todetaan, että vaikutus on vähäinen, voidaan se rajata pois, mutta tämä

on perusteltava tarpeellisessa määrin. Vaikutuskohtaisesti tulee esittää myös arviointiin liittyvät epävarmuudet sekä keinot haitallisten vaikutusten vähentämiseksi tai ehkäisemiseksi. Ympäristövaikutusten arvioinnin lähtökohdat on kuvattu johdonmukaisesti, samoin vaikutusalueen rajaus.

Sähkönsiirron vaikutusten arviointiin on kiinnitettävä huomiota ja arviointiin on sisällytettävä kaikki vaikutuslajit, etenkin yhteisvaikutukset muiden sähkönsiirtohankkeiden kanssa.

Maa- ja kallioperä sekä vaikutukset pinta- ja pohjavesiin

Hankealueen maa- ja kallioperä on kuvattu arviointiohjelmassa Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) aineistoon perustuen. Happamien sulfiittimaiden esiintyminen hankealueella on todettu hyvin pieneksi tai pieneksi. Mustaliusketta ei ole todettu olevan hankealueella eikä sähkönsiirtoreitin varrella.

Arviointiohjelmassa todetaan hankkeella voivan olla vaikutuksia pohjavesiin rakentamisvaiheessa, kun siirretään maamassoja ja rakennetaan voimaloita. Virtausolosuhteisiin ja kiintoainekuormiin saattaa tulla myös pysyviä muutoksia.

YV: Arviointiohjelmassa on oikeat ja riittävän laajat tiedot hankealueelle ja sen lähelle sijoittuvista pohjavesialueista sekä geologisista arvokohteista, kuten valtakunnallisesti arvokkaista moreeni- ja kallioalueista sekä kivikoista.

Arvioinnissa hyödynnetään saatavilla olevaa maa- ja kallioperän paikkatietoaineistoja sekä olemassa olevia tutkimuksia, kuten GTK:n happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyysaineistoa. GTK:n aineiston näytteenotto ei ole kuitenkaan kaiken kattava, vaikka onkin hyvin suuntaa antava. Sen perusteella ei voida täysin sulkea pois happamien sulfaattimaiden esiintymistä niilläkin alueilla, joilla happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyys on aineiston mukaan pieni tai hyvin pieni. Arviointiselostusvaiheessa tulee arvioida happamien sulfaattimaiden vaikutukset pintavesiin ja keinot vaikutusten vähentämiseksi sekä merkitä GTK:n happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyysaineiston mittakaava. Lisäksi kallioperän kiisupitoisten kivilajien vaikutusta rakentamisessa tulee tarkastella tarkemmin, koska hankealueelle sijoittuu magneettiselta/sähkömagneettiselta kartalta tulkittuja mustaliuskeita, vaikka arviointiohjelman mukaan mustaliuskeita ei alueella esiintyisi. Etenkin alueilla, jossa maata muokataan voimakkaasti, on esiintyminen tutkittava, jotta toimien johdosta sulfidisavi ei pääse hapettumaan ja sitä kautta aiheuta päästöjä vesistöihin.

Ennalta arvioiden tuulivoimapuiston suurimmat mahdolliset vaikutukset pintavesiin aiheutuvat teiden, näihin liittyvien ojien rakentamisesta tai/ja parantamisesta. Tietyt samoin kuin muut voimalarakentamista

edellyttävät kaivutyöt ja rakenteisiin liittyvät kaivu- ja kuivatustyöt saattavat aiheuttaa eroosiota (kiintoaine ja ravinteet) sekä pohjavesien pinnan laskua. Myös uomien ylityksiin liittyvä rakentaminen sisältää riskin kuormituksen lisääntymisestä. Kiintoaineen kulkeutuminen vesistöihin aiheuttaa peittymistä, liettymistä ja rehevöitymistä, millä on haitallinen vaikutus vesistöjen veden laatuun ja ekologiseen tilaan. Lisäksi tierummut voivat aiheuttaa esteellisyyttä vesieliöstön liikkumiselle.

Ojitusten aiheuttamat hydrologiset muutokset ja pohjaveden lasku voivat vaikuttaa myös uomissa virtaavan veden määrään, jolloin vaikutus on suurimmillaan, jos veden määrä kriittisinä alivirtaamakausina laskee. Pohjaveden lasku turvemaidella lisää myös turpeen hajoamista, mm. siitä seuraa ravinteiden ja orgaanisen aineksen huuhtoutumista valumavesiin. Lisäksi pohjavedenpinnanlasku aiheuttaa maaperän hapettumista aikaisempaa syvemmältä, joka happamalla sulfaattimaidella saa aikaan happamia ja metallipitoisia valumavesiä.

Ullavanjoki on luokiteltu hyvään ekologiseen tilaan, mutta selvästi kohonneiden ravinnepitoisuuksien johdosta tilaa voidaan pitää uhattuna. Ullavanjoen ekologisen hyvän tilan onkin arvioitu olevan riskissä huonontua ilman riittäviä toimenpiteitä. Tämä tieto tulee lisätä arviointiselostukseen. Selvitettäessä mahdollisia vaikutuksia jokeen, tulee huomioida myös siitä riippuvaiset eliölajit erityisesti luontodirektiivin laji saukko sekä siihen muodostuvat välilliset vaikutukset, jotka voivat muodostua esim. ravinnon, kuten kalaston kautta.

Vanhaa Toronojaa, Ruohojärvenojaa, Rytilmapiojaa, Uutta Toronojaa sekä Vion Toronojaa ei ole luokiteltu vesienhoidossa eli niillä ei ole ekologisen tilan luokkaa. Silmämääräisesti tarkasteltuna kuvan 6-11 perusteella edellä mainittujen virtavesien osalta kartassa saattaa olla kyseessä purohabitaattien ennustettu muuttuneisuus -aineisto. Tämä tulee tarkistaa arviointiselostukseen. Kuvan 6-11 kartta selitteessä on sekä Jokien ekologinen tila että Purohabitaattien muuttuneisuus aineistot. Kartalla esitettyssä viiva-aineiston paksuudessa on liian pieni ero, jotta siitä pystyisi sanomaan kummasta aineistosta on kyse ja lisäksi viivoja on molemmissa aineistoissa samoilla väreillä. Aineistot tulee esittää joko erillisillä kartoilla tai selkeästi toisistaan erottuvasti. Lisäksi tekstiin tulee korjata ekologisen luokittelun osalta.

Arviointiohjelmassa todetaan, että pintavesivaikutuksia tarkastellaan niiden pienvaluma-alueiden osalta, joille rakentaminen tapahtuu. Termiä pienvaluma-alue ei kuitenkaan ole määritelty. Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen vaikutuksia tulee tarkastella pienvaluma-alueiden lisäksi lähimpiin vesistöihin, pienvesiin ja alavirran suunnassa lähimpiin vesienhoidon vesimuodostumiin. Myös sähkönsiirtoreitin osalta tulee tarkastella vaikutuksia pintavesiin mukaan lukien pienvedet.

Arviointiohjelmassa ei ole mainittu hankkeen mahdollisista kuivatustarpeista pintavesiä käsittelevissä kappaleissa.

Yhteysviranomaisen huomauttaa, että hankkeen mahdollisten ojitusten vesistövaikutukset eivät rajoitu vain rakennusaikaan, vaan vaikutukset pintavesiin jatkuvat jopa vuosikymmeniä turvemailla, turpeen vähitellen hajotessa.

Jatkosuunnittelussa arviointiselostukseen tulee lisätä kartta, jossa näkyvät valuma-alueet, tuulivoimalat, huoltoteiden sijainti sekä sähkönsiirtoreitit valuma-alueilla. Mittakaavan tulee olla sellainen, että nykyiset ojitukset ja pienvedet näkyvät. Kartat voivat olla arviointiselostuksen liitteenä.

Arviointiselostuksessa tulee tarkastella yhteisvaikutuksia pintavesiin erityisesti hankealueen eteläpuolelle sijoittuvan kaivostoiminnan kanssa. Jos samalla 3. jakovaiheen valuma-alueella (1990 valuma-aluejako) on muita tuulivoimahankkeita, tulee tarkastella yhteisvaikutuksia pintavesiin myös niiden osalta.

Hanke tulee toteuttaa siten, ettei siitä aiheudu esteellisyyttä vesieliöstön vapaalle liikkumiselle hankealueella (mm. tierummut). Lisäksi, mikäli virtavesiä ylitetään työkoneilla, tulee ottaa huomioon eroosioriski ja pyrkiä estämään eroosio sekä uoman rakenteen muuttuminen. Tuulivoimalat ja pylväät tulee sijoittaa tarpeeksi kauas virtavesiuomista, jottei aiheudu eroosiota uomaan. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös välilliset vesistövaikutukset sekä esittää keinot mahdollisten haitallisten vaikutusten vähentämiseksi.

Pohjaveden osalta yhteysviranomaisen toteaa, että arviointiohjelmassa esitetyt arviointimenetelmät ovat hankkeen ja hankealueen luonne huomioiden riittäviä. Lisäksi muistutetaan, että arvioinnissa tulee huomioida myös mahdolliset metsälain 10 §:n mukaiset lähdekohteet.

Maa-aineksia ei tule ottaa pohjavesialueilta.

Luonnonvarojen hyödyntäminen

Voimala-alueiden ja infrastruktuurin rakentaminen vaatii maaperän sekä mahdollisesti kallion poistoa. Tarkempaa tietoa hyödynnettävistä maa-aineksista ei vielä ole vaan se otetaan rakentamisen aikana saatavilla olevista lähteistä, esim. Muissa hankkeissa syntyvistä massoista tai maa-aineksen ottoalueilta.

YV: Tarvittavat maa-ainesten ottokohdat sekä ottomäärät ja ottamisen ympäristövaikutukset eri voimalasijainneilla tulee arvioida ja vertailla yleisellä tasolla, sillä hankkeen rakentamisvaiheessa (voimaloiden perustukset, tiestö) maa-ainesten otto lisääntyy merkittävästi paikallisella tasolla. Myös kierrätysmateriaalien hyödyntäminen maarakentamisessa luonnon maa- ja kiviaineksen korvaajana on hyvä tarkastella.

Paikallisilmasto ja ilmanlaatu

Arviointiohjelmassa on selostettu hankealueen ilmastoa sekä ilmanlaadun seurantaa (Kokkola ja Pietarsaari) sekä vallitsevia tuuliolosuhteita. Suorina kielteisinä ilmastovaikutuksina mainitaan kasvihuonekaasupäästöt, joita muodostuu muun muassa materiaalien valmistuksesta, kuljetuksista ja rakentamisesta. Lisäksi rakentaminen aiheuttaa muutoksia alueen kasvillisuuden ja puuston hiilinieluihin.

YV: Ilmastonmuutos on huomioitu Rautajalan hankkeen perusteluissa. Ilmastonmuutos on edelleen etenevä ilmiö. Itse hankkeen ilmastonmuutokseen varautumista tulisi myös tarkastella, jotta hankealueella tehtävät toimenpiteet eivät voimista ilmastonmuutoksen myötä esiintyviä ilmiöitä paikallisesti, kuten edistä kuivuutta. Puuston poistaminen vaikuttaa paitsi hiilivarastoihin myös hydrologiaan. Metsät ja puusto toimivat myös puskurina yhä äärevöityvien sääilmiöiden (rankkasateet, kuivuus, myrskyt) ympäristövaikutuksiin. Veden johtamista tulee toteuttaa vain välttämättömillä alueilla vain välttämättömän ajan eikä hanke saa olla esteenä vedenpalautukselle, jota mahdollisesti tulevaisuudessa toteutetaan turvemaille. Metsäkeskuksen tuottama avoin vedenpalautus-aineisto on ladattavissa paikkatietoaineistona, ja sitä on suositeltavaa hyödyntää hankkeen suunnittelun tukena.

Vaikutukset suojelu- ja luontoarvoihin

Hankealueelle sijoittuu yksi yksityinen luonnonsuojelualue ja yksi valtion luonnonsuojelualue. Lisäksi lähietäisyydellä on useampia yksityisiä sekä valtion luonnonsuojelualueita.

Lähin Natura 2000 -alue Vionneva sijaitsee lähimmillään alle 400 metrin etäisyydellä hankealueesta. Vionnevan alue on sekä luontodirektiivin mukainen eritysten suojelutoimien alue että lintudirektiivin mukainen erityinen suojelualue. sekö kuuluu myös soidensuojeluohjelmaan. Vionneva on yksi Keski-Pohjanmaan arvokkaimmista lintusoista ja se sisältää useita edustavuudeltaan ja luonnontilaltaan erinomaisessa tilassa olevia luontodirektiivin mukaisia luontotyyppejä.

Noin 4-14 km:n etäisyydelle hankealueesta sijoittuu viisi muuta Natura 2000-aluetta.

YV: Ohjelmassa on viitattu vanhentuneeseen luonnonsuojeluasetukseen. Uusi valtioneuvoston asetus luonnonsuojelusta (1066/2023) on tullut voimaan 14.12.2023 ja hankkeessa tulee noudattaa, voimassa olevan asetuksen määräyksiä.

Uhanalaisten luontotyyppien selvitykset tulee pohjautua uusimpaan tietoon, valtakunnallisesti uhanalaisten luontotyyppien julkaisuun (Kontula ja Raunio 2018).

Yhteysviranomaisen toteaa oikein arvioiduksi Vionnevan Natura 2000 alueen Natura-arvion tarpeen. Arviointiohjelmasta ei kuitenkaan käy ilmi, miten mahdollisia vaikutuksia on arvioitu muille taulukossa 6-1

esitetuille Natura-alueille tai millä perustella vaikutuksia voidaan poissulkea. Natura-arvioinnin tarpeellisuus tulee arvioida myös Lähdenevan (FI1000036, SAC/SPA) ja Ritanevan-Vipusalonnevan-Märsynnevan (FI1000014, SAC/SPA) Natura alueilla. Tarvittavat Natura-arvioinnit on suotava jättää ELY-keskukselle arviointiselostuksen yhteydessä, jotta Natura-arvioinneista saatavat lausunnot voidaan sisällyttää arviointiselostuksesta annettavaan perusteltuun päätelmään.

Kappaleessa 5.2 ehdotus tarkasteltavan vaikutusalueen rajauksesta on todettu, että lintukohteiden osalta vaikutusarviointia tehdään tapauskohtaisesti enintään 10 km säteellä olevien alueiden suojeluarvoihin. Samassa kappaleessa (taulukossa 5-5) linnustovaikutusten osalta on todettu, että vaikutus voi olla hyvin laaja ja lajikohtainen. Yhteysviranomaisen ei yhdy todettuun, jonka mukaan luontodirektiivin mukaisiin luontotyyppisiin tai eläinlajistoon kohdistuvat vaikutukset voimala-alueesta ei ulottuisi kovin laajalle alueelle. Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida laajalla alueella liikkuva eläimistö ja luontodirektiiviin kuuluvia lajeja, kuten metsäpeura ja suurpetolajeja. Yhteysviranomaisen muistuttaa myös, että luonnonsuojelulain 35 § mukaan vaikutuksien arviointitarve Natura alueen suojeluperusteille syntyy myös muiden hankkeiden yhteisvaikutuksesta. Vaikutuksia taulukoiduille Natura alueille tulee arvioida ja vaikutuksien poissulkeminen perustella.

Vesilain 2 luvun 11 §:n mukaiset suojellut vesiluontotyypit tulee huomioida vaikutusarvioinnissa. Mikäli muiden maastokartoitusten yhteydessä, kuten kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen yhteydessä havaitaan ko. vesilailla suojeltuja vesiluontotyyppisiä, on ne lisättävä arvioinnin lähtötietoaineistoiksi. Erityisesti tulisi kartoittaa kohteet huoltoteiden tai sähkönsiirron rakentamisen ja teiden parantamisen suunnittelualueilla.

Vaikutukset linnustoon

Hankkeen merkittävimmät vaikutukset eläimistöön kohdistuvat linnustoon ja paikallisesti metsälajistoon. Lisäksi kurjen kevään päämuuttoreitti kulkee hankealueen yli. Tuulivoimaloiden rakentaminen pirstoo elinympäristöjä (vaikutukset ekologiin yhteyksiin), aiheuttaa häiriö- ja estevaikutuksia sekä törmäyskuolemia.

Hankkeessa toteutetaan linnustonselvityksiä kevään-kesän 2024 aikana.

YV: Suunnitellut linnustonselvitykset perustuvat pääasiallisesti asianmukaisiin, kansallisesti käytettyihin selvitysmenetelmiin.

Yhteysviranomaisen huomauttaa, että muutonseurantaan tarvittava päivien määrä ei seuraa ympäristöministeriön (2016) ohjeistusta. Arvioinnissa on mahdollisuuksien mukaan (saatavuus, ajantasaisuus ym.) hyvä hyödyntää ympäröivien hankkeiden linnustoseurantatietoja huomioiden, että yhteisvaikutukset muista hankkeista korostuvat ja saattavat vaikuttaa myös mm. törmäysalttiiksi todetun kurjen muuttoreittiin. Ohjelmassa on kiitettävästi huomioitu, että

muuton seurannassa kiinnitetään erityistä huomiota suurikokoisten lajien muuttoon huomioiden niiden lisääntynyt törmäysriski. Yhteysviranomaisen pitää tärkeänä, että levähtämisspaikat kartoitetaan suunnitelman mukaisesti.

Vaikutuksien arvioinnissa tulee erityisesti huomioida, että useita kansallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita lintualueita ja Natura alueita, joiden suojeluperusteena on lintulajisto, sijaitsee hankealueen ympäristössä (etelä ja itäpuolella). Arviointiselostuksessa tulee siten kiinnittää huomiota suojelualueiden linnustoon ja arvioida hankkeen vaikutukset myös eri lajien muuttoon ja ruokailulentoihin.

Päiväpetolintujen osalta yhteysviranomaisen toteaa, että arvioinnin tulee perustua riittäviin seurantoihin ja selvityksiin, joissa on hyvä hyödyntää Metsähallituksen opasta (Tikkanen 2022). Törmäysriskiarvioinnissa tulee käyttää uusinta suositeltua törmäysriskirajaa (0,05).

Yhteysviranomaisen toteaa Luonnonvarakeskuksen lausuntoon viitaten, että kanalinnuilla on voimakkaat vuosittaiset vaihtelut kannansuuruudessa, joten laskenta vain yhtenä vuonna saattaa antaa väärän kuvan alueen merkityksestä lisääntymisympäristönä. Myöskään tavanomaisia metsäkohteita ei tulisi jättää kartoittamatta, jotta kokonaiskuva alueen linnustosta, kuten metsäkanalinnuista, ei jäisi erityiskohteiden varaan ja hankealueesta mahdollisesti laajoja alueita kartoittamatta. Soidinselvitysten tulokset tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoittamisessa.

Vaikutukset eläimistöön

Hankealueella tai kilometrin päässä sen rajasta on havaittu metsäpeuraa, kivisimppua ja lohta (luontodirektiivilajeja). Hankealue sijoittuu Toholammin susireviirille.

Eläimistöön kohdistuvat vaikutukset liittyvät elinympäristöjen pinta-alamienetyksiin sekä niiden laadun heikkenemiseen (pirstaloituminen ym. häiriöt voimaloista)

YV: Arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota metsäpeuralle tärkeiden Natura-verkoston yhteyksien säilyttämiseen suojavyöhykkeineen. Yhteysviranomaisen ohjeistaa huomioimaan voimaloiden sijoittelussa Luonnonvarakeskuksen määrittelemän 5 km:n suojavyöhykkeen metsäpeuralle tärkeiden suo- ja metsävaltaisten Natura 2000 –alueiden välille.

Hankkeessa tulee kiinnittää erityistä huomiota tiedossa oleviin, metsäpeuran käyttämiin vasomis- ja laidunalueisiin sekä turvata vaellusreittien ja ekologisten yhteyksien säilyminen, erityisesti Natura alueiden välillä. Uusimpia tietoja metsäpeuran esiintymisestä ja sen seurantamenetelmistä tulee tarkistaa lajin vastaavalta tutkijaviranomaiselta Luonnonvarakeskuksesta. Arvioinnissa on

huomioitava myös metsäpeuran suojeluperusteiden tarkentuminen (päivitetty aineisto odottaa käsittelyä Lajitieto.fi -tietokannassa).

Ohjelmassa on kiitettävästi huomioitu hankkeen vaikutuksia myös laajoihin erämaisiin elinalueita tarvitseviin suurpetoihin.

Suurpetoselvitykset ovat metsäpeuraselvityksien kaltaisesti aikaa vieviä ja vaativat pidempiä aikajaksoja luotettavien tuloksien saamiseksi ja tämä tulee huomioida vaikutuksien arvioinnissa.

Suurpetojen osalta tehdyt selvitykset mahdollistavat vain karkean arvion lajin esiintymisestä alueella, eikä alueen merkitystä näiden lajien lisääntymis- ja levähdysalueina voida suunniteltujen selvitysten avulla määrittää. Asian tarkempaa selvitystä varten voi olla yhteydessä Luonnonvarakeskukseen.

Huomiota tulee kiinnittää saukkoon (luontodirektiivilaji), johon voi kohdistua välillisiä vaikutuksia esim. kalaston kautta.

Ekologiset yhteydet

Hankealueella, sähkönsiirtoreitillä tai niiden lähellä ei ole kaavatasolla osoitettuja ekologisia yhteyksiä. Hankealue ja sen lähiympäristö on maastoltaan potentiaalinen toimiakseen ekologisenä käytävänä useille lajeille.

YV: Yhteysviranomaisen huomauttaa, että parhaillaan ollaan laatimassa 6. vaihemaakuntakaavaa ja työn yhteydessä tehdään myös viherrakenneselvitys, jossa tarkastellaan ekologisia yhteyksiä. Koska maakuntakaavan luonnos kuulutetaan Rautajalan tuulivoimahankkeen ollessa vireillä, on viherrakenneselvityksen aineistoa todennäköisesti mahdollista hyödyntää arviointiselostusvaiheessa. Ohjelmassa on myös todettu, että alueella on potentiaalia toimia ekologisenä käytävänä useille lajeille. Yhteysviranomaisen katsoo, että ohjelmassa tunnistettujen Natura alueiden ja suojelualueiden viheryhteyksien merkitys erityisesti maakunnassa esiintyvälle, useamman Natura alueen suojeluperusteena olevalle ja EU liitteeseen II kuuluvalla metsäpeuralle tulee arvioida.

Yhdyskuntarakenne, asuminen, vapaa-aika

Hankealue ja sähkönsiirtoreitti sekä lähiympäristö on pääosin harvaan asuttua. Noin kilometri hankealueesta pohjoiseen sijaitsee Ullavan kylä, jossa on lähimmät herkät kohteet, koulu, päiväkotit ja nuorisotila, kirkko, terveysasema, palvelukoti sekä kaksi urheilukenttää. Valtaosa alle 5 km:n säteelle sijoittuvista vakituisista asuinrakennuksista sijaitsee Ullavan ja Alikylän kylissä, joista lähin alle 900 metrin etäisyydellä.

Sähkönsiirtoreitin varrella on useita asuin- ja lomarakennuksia, joista lähin noin 50 metrin päässä suunnitellusta sähkönsiirtoreitistä.

Keskeisin vaikutus on tuulivoimaloiden asumiselle mahdollisesti aiheuttama häiriö.

YV: Hankealueen ympäristöön on muodostumassa merkittävä tuulivoimaloiden keskittymä, jossa kyläalueita ja asutusta on jäämässä tuulivoimaloiden ympäröimiksi useista eri ilmansuunnista. Arviointiselostuksessa on korostetusti huomioitava asumiseen, ihmisiin, elinoloihin sekä maisemaan kohdistuvaa kokonaissietokykyä. Laadittujen selvitysten, analyysien ja havainnekuvien tulee olla kattavia, jotta vaikutukset todettuihin alueisiin ja kohteisiin voidaan arvioida kattavasti myös yhteisvaikutusten osalta.

Eri tuulivoimahankkeet muodostavat tilanteita, joissa useampi voimajohto sijoittuu samaan johtokäytävään. Tällöin johtokäytävien kokonaisleveydet saattavat kasvaa useisiin satoihin metreihin. Kokonaisvaikutusten arviointi on tehtävä huolella ja yhteistyötä eri hanketoimijoiden välillä.

Kaavoitus

Arviointiohjelmassa todetaan, että Keski-Pohjanmaalla on vireillä vaihemaakuntakaavan laadinta, pääteemoina kaivostoiminta, matkailu- ja virkistys, tuulivoima ja viherrakenne. Vaihemaakuntakaavassa tullaan hyödyntämään selvitystä Keski-Pohjanmaan potentiaalisten tuulivoimalueiden vaikutusarviointi, jossa Rautajalan hankealue sijoittuu osittain potentiaaliselle selvitysalueelle 97 (1993 ha/ 30 voimalaa). Vaihemaakuntakaavan oletetaan valmistuvan vuoden 2025 aikana. Osayleiskaavan hyväksyminen edellyttää tuulivoimahankkeen mahdollistavaa maakuntakaavamerkintää.

Suunnittelualueella on voimassa Kokkolan strateginen aluerakenneyleiskaava 2040, joka on koko kunnan kattava yleispiirteinen maankäytön suunnitelma.

YV: Kuten lausunnoista käy ilmi, myös yhteysviranomaisen toteaa, että hankealuetta ei ole voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitettu tuulivoima-alueeksi. Maakuntakaava on yleispiirteinen kaava, joka tarkentuu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja poikkeamat on perusteltava. Arvioinnissa on tarpeen arvioida kaavoituksen ja maankäytön vaikutuksia ja toteuttamisedellytyksiä sekä esittää johtopäätökset vaikutuksista maankäytöllisiin toteuttamisedellytyksiin. Lisäksi on tarpeen esittää kartalla Pohjanmaan maakuntakaava sekä kuvata hankkeen suhde Pohjanmaan maakuntakaavaan ja sen tavoitteisiin. Kartalla on syytä esittää yleiskaavallinen tilanne.

Arviointiselostuksessa tulee esittää, mikä on alueen kokonaissietokyky eri hankkeiden yhteisvaikutusten osalta ja hankkeen suhde voimassa olevaan ja vireillä olevaan maakuntakaavoitukseen.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Hankealueelle, sähkönsiirtoreitille tai niiden välittömään läheisyyteen ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita (VAMA). Maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita hankealueen läheisyydessä on useita, joista lähin, Alikylän alue noin kilometrin etäisyydellä. Lähin valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY) sijoittuu Ullavan kylälle, noin kilometrin päähän hankealueesta.

Tuulivoiman rakentamisen vaikutukset maisemaan ovat merkittäviä ja laaja-alaisia, joihin kiinnitetään erityistä huomioita muun muassa läheisen asutuksen ja loma-asutuksen vuoksi.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöihin ovat sidoksissa voimaloiden ulkonäköön, kokoon ja näkyvyyteen sekä maiseman visuaaliseen luonteeseen ja sietokykyyn.

YV: Kuten aiemmin on todettu, hankealueen ympäristöön on muodostumassa merkittävä tuulivoimaloiden keskittymä, jossa kyläalueita ja ihmisiä on jäämässä tuulivoimaloiden ympäröimiksi useista eri ilmansuunnista. Hankealueesta 30 km säteelle sijoittuu 17 tuulivoimahanketta ja kaivoshanke. Hankkeet vaikuttavat suuresti keskipohjalaiseen maisemaan, joka on vaarassa muuttua perinteisestä maa- ja metsätalousvaltaisesta maisemasta teolliseksi maisemaksi. Maisemavaikutukset eri hankkeiden yhteisvaikutuksineen ja maisemansietokyky muutoksille on huomioitava erityisesti. Selvitysten, analyysien ja havainnekuvien on oltava kattavia ja havainnoinnissa on suositeltavaa käyttää kuvasovitteiden lisäksi havainnevideoita. Selvitysten on hyvä kattaa hankkeen vaikutusalue (30 km).

Sähkönsiirron osalta on suositeltavaa tehdä yhteistyötä muiden voimajohtohanketoimijoiden kanssa maisemavaikutusten vähentämiseksi.

Hankealueelle sijoittuu arkeologista kulttuuriperintöä, jotka ovat muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinaisjäänöksiä. Lisäksi alueella on arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita, jota ei ole mainittu ja inventointitilanne on alueella puutteellinen. Kohteet tulee tarkastaa ja täydentää suunnittelun edetessä. Sama on huomioitava sähkönsiirron osalta.

Inventointiraportit tulee toimittaa alueelliseen vastuumuseoon (K.H. Renlundin museo) ja museon kanssa on muutenkin hyvä tehdä yhteistyötä.

Tuulivoimarakentamisella voi olla myös laajempaa vaikutusta arkeologisiin kohteisiin (esim. teiden rakentaminen, vanhojen perusparantaminen). Kaikki kohteet on merkittävä ennen toimenpiteitä ja varmistaa toimijoiden tietoisuus kulttuuriperinnöstä. Arkeologiset kohteet ovat osa laajempaa kulttuuriympäristöä, joten maisemavaikutukset voivat kohdistua myös niihin, vaikuttaen kohteiden paikallishistorialliseen arvoon, edustavuuteen ja kohteiden kokemiseen maisemassa.

Mikäli hankkeen edetessä tavataan kiinteä muinaisjäännös, jota aiemmin ei ole tunnettu, muistutetaan, että ne ovat rauhoitettuja suoraan muinaismuistolain nojalla ilman erillistä päätöstä ja näin ollen työ on keskeytettävä sekä oltava yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon.

Elinkeinotoiminta, virkistyskäyttö ja ulkoilualueet

Hankealueen ympäristössä on maatalouskäyttöön tarkoitettuja alueita sekä turvetuotantoalue. Samoin sähkönsiirtoreitin varrella. Hankkeen rakennustöiden todetaan työllistävän paikallisesti ja lisäksi vaikutusta on majoitus-, ravitsemus- ja kuljetuspalveluihin sekä vähittäiskauppaan. Vaikutuksia saattaa olla matkailuelinkeinon, mikäli voimalat tai sähkönsiirto sijoittuu luontopolkujen, luonnonsuojelualueiden tai muiden matkailullisesti merkittävien kohteiden läheisyyteen.

YV: Hankealueelle tai sen läheisyyteen sijoittuu virkistyskäyttöön liittyviä rakennelmia (reitistöjä, kämppeä, laavuja). Vaikka kohteita ei ole tunnistettu erityisiksi virkistyskäyttöön tarkoitetuiksi alueiksi, voi alueilla olla merkityksellistä vaikutusta lähiliikunta ja -virkistys mahdollisuuksiin. Yhtenäisen metsäalueen pirstaloitumisella voi olla myös vaikutuksia alueen virkistys- ja ulkoilukäyttöön.

Riistalajisto ja metsästys

Hankealueella toimii useita metsästysseuroja, mutta tiedossa ei ole tarkkoja metsästyskäyttöön rajattuja alueita. Voimaloilla voi olla vaikutuksia lajien esiintymiseen. Lisäksi voimalat ja sähkönsiirto rajoittavat turvallisia ampumasektoreita.

YV: Arviointiselostuksessa tulee esittää tulokset metsästys- ja riistanhoitoyhdistysten haastatteluista sekä miten hanke toteutuessaan ja yhdessä muiden hankkeiden kanssa vaikuttaa metsästysmahdollisuuksiin.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Hankesuunnittelun aikana toteutetaan asukaskysely. Kyselyssä kartoitetaan paikallisten kokemusperäistä tietoa asiantuntija-arviona tehtävän vaikutusten arvioinnin tueksi. Asukaskyselyn rakenne käsittää muun muassa suhteen hankealueeseen ja sen käyttöön sekä avoimen palautteen.

YV: Asukaskyselyn toteutuksessa tulee varmistaa, että vastaajilla on todellinen mahdollisuus tuoda esille mielipiteensä ja hankealueen käyttö.

Liikenne

Hankealueella on tiheä metsäautotieverkosto. Hankealueen pohjoispuolella kulkee seututie noin kilometrin etäisyydellä joka risteää sähkönsiirron kanssa ja liikennemääriltään suurin valtatie reilun 20 kilometrin etäisyydellä. Kokkola-Pietarsaaren lentoasema on noin 33 kilometrin etäisyydellä.

Hankkeen liikenteeseen kohdistuvat vaikutukset ovat suurimmillaan rakentamisen aikana, kun kuljetetaan muun muassa rakentamiseen tarvittavia maa-aineksia sekä betonia perustuksiin. Lisäksi voimalakomponenttien kuljetus nostaa raskaan liikenteen määriä ja vaikuttaa liikenteen sujuvuuteen.

YV: Liikenteellisten vaikutusten arviointi on riittävä tässä vaiheessa. Arviointiselostuksessa tulee esittää erikoiskuljetusreitit ja selvittää niiden toimivuus (huomioitava mm. Pohjanmaan radan matalat alikulkusillat). Myös maa-aines- ja betonikuljetusmäärät vaikutuksineen tulee esittää, mikäli niitä tuodaan hankealueen ulkopuolelta. Vaikutusten arvioinnissa suositellaan hyödynnettävän selvitystä Tuulivoimarakentaminen tienpitäjän näkökulmasta (ELY-keskuksen raportteja 10/2023), jossa on myös kattava listaus hankkeen mahdollisesti tarvitsemista liikenteen luvista.

Hanketoimijan on syytä huomioida, että mikäli maantieverkkoa tai liittymiä joudutaan parantamaan, tulee hanketoimijan olla hyvissä ajoin yhteydessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueeseen.

Hanketoimijan tulee huomioida, että tieverkon kunnosta tulee huolehtia myös tuulivoimalan rakennustöiden valmistuttua siten, että tieverkolle tehdyt väliaikaiset toimenpiteet tulevat korjatuksi ja kuljetusten mahdollisesti aiheuttamat vauriot tiestölle korjataan viiveettä. Tämä on erityisen tärkeää liikenneturvallisuuden turvaamiseksi tieverkolla.

Melu- ja valo-olosuhteet

Meluvaikutukset koostuvat lähinnä hankkeen toteuttamisen aikana rakentamisesta ja kuljetuksista. Tuulivoimaloiden toiminnan aikainen melu aiheutuu lapojen aerodynaamisesta melusta, josta tehdään melumallinnus.

Tuulivoimaloiden aiheuttaman varjovälkkeen vaikutusalue ja -määrä mallinnetaan paikallisia olosuhteita vastaavilla tilastollisilla tiedoilla.

YV: Melumallinnuksessa tulee esittää melualue (>40dB), joka rajoittaa alueen muuta käyttöä. Jatkosuunnittelussa on huomioitava, että esimerkiksi vakituiseen tai vapaa-ajan asumiseen tarkoitettulla kiinteistöllä valtioneuvoston asetuksella (1107/2015) annetut ulkomelutason ohjearvot eivät ylitä.

Suomessa välkevaikutukselle ei ole määritelty raja-arvoja joten välkevaikutusten arvioinnissa on suositeltava käyttää muissa maissa annettuja ohjearvoja välkkeen rajoittamiseksi.

Välkemallinukset tulee tehdä voimalatyypeillä, joiden lavan pituudet ja kokonaiskorkeudet vastaavat tarkasteltavien toteutusvaihtoehtojen enimmäismittoja. Mallinnukset tulee toteuttaa menetelmällä, jossa ei huomioida puuston suojaavaa vaikutusta.

Kappaleessa 4.1.3 Lentoestemerkinnot selostetaan tuulivoimaloiden varustamisesta lentoestevaloilla ja Trafín ohjeistusta. Kappaleessa 6.12 Melu- ja valo-olosuhteista ei kuitenkaan ole kuvattu nykytilaa tai sitä, miten hankkeen vaikutuksia valo-olosuhteisiin (lentoestevalot) tullaan arvioimaan. Ottaen huomioon hankkeen laajuus ja muiden hankkeiden yhteisvaikutukset, on nämä esitettävä arviointiselostuksessa.

Vaikutukset viestintäverkkoihin ja tutkiin

Tuulivoimalat saattavat aiheuttaa varjostuksia, heijastuksia ja muita häiriöitä viestintäverkkoihin ja tutkiin.

YV: Sähköisen viestinnän palvelut (TV- ja matkaviestinpalvelut, tutkat, radiolinkit) ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä ja siksi on tärkeää, että palvelut toimivat jatkossakin häiriöttömästi. Hankkeen vaikutukset antennitelevisioon vastaanottoon on erittäin tärkeä selvittää hyvissä ajoin, mieluiten ennen voimaloiden sijaintipäätösten tekemistä. Asiassa on syytä tehdä yhteistyötä Digita Oy:n kanssa. Yhteistyötä tulee tarpeen mukaan tehdä myös muiden toimijoiden kanssa. Jatkosuunnittelussa huomioitava myös Traficomín ohjeistus

<https://www.traficom.fi/fi/viestinta/viestintaverkot/tietoa-tuulivoimaloiden-rakentajille>.

Hankkeen ja muiden hankkeiden yhteisvaikutukset

Hankealueen ympäristöön sijoittuvat muut hankkeet on esitetty sekä kartalla että taulukossa. Hankealue on metsää ja suota. Läheisyydessä on muiden toiminnanharjoittajien toimintaa, kuten tuulivoimahankkeita, turvetuotantoa, kaivostoimintaa, sekä mahdollista alueella harjoitettavaa maataloustoimintaa. Hankkeiden yhteisvaikutukset ovat merkittävässä roolissa erityisesti maankäyttöön, meluun, varjostukseen ja maisemavaikutuksiin sekä linnustoon ja ekologiin yhteyksiin liittyvissä arvioinneissa.

YV: Yhteisvaikutusten arviointi ja sitä kautta ympäristövaikutusten kokonaisvaltainen hallinta on haasteellista. Yhteysviranomaisen kuitenkin painottaa yhteisvaikutusten arvioinnin tärkeyttä hankkeessa. Yhteisvaikutuksia tulee arvioida ja selostaa erityisen tarkasti, koska Rautajalan hanketta ympäröi useampi erittäin laaja tuulivoimahanke. Yhdessä pohjoispuolella rajautuvan Pihlinevan hankkeen kanssa, muodostuisi jopa yli 100 tuulivoimamyllän teollisuusalue. Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee myös huomioida lähialueiden tuulivoimahankkeiden lisäksi viereisten maakuntien viireillä olevat hankkeet. Yhdessä maakuntiin suunnitellut hankkeet saattavat estää eliöstön liikkumisen ja katkaista merkittäviä, käytössä olevia

viheryhteyksiä, vaikuttaa lintujen populaatioihin lisäämällä kuolettavia törmäyksiä sekä pakottaa sekä lintuja että muita eläimiä kiertämään hankealueita. Yhteisvaikutusten arviointiin tulee myös sisällyttää muut merkittävät teollisuushankkeet, kuten kaivokset sekä isommat infrastruktuurihankkeet.

Yhteysviranomaisen muistuttaa, että hankkeen kytkeytymisessä muihin suunnitelmiin ja hankkeisiin tulee käsitellä myös malminetsintää, johon hankealueella on voimassa olevia varauksia.

Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota maisemaan, ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä melusta ja valo-olosuhteista aiheutuviin vaikutuksiin. Alle viiden kilometrin etäisyydellä toisistaan sijaitsevien hankkeiden osalta melun ja varjostuksen yhteisvaikutusten arvioinnin tulee perustua mallinnuksiin.

Rautajalan ja sen ympäristössä olevat tuulivoimahankkeet rajautuvat osin toisiin muodostaen laajoja yhtenäisiä tuulivoima-alueita. Yhteisvaikutuksista johtuen, osalle lajeista mahdollinen vaikutusalue saattaa muodostua hyvin laajaksi. Hankealueelle sijoittuu Toholammin susilauma, mahdollisesti muita suurpetoja, ja suunniteltujen selvitysten avulla ei lisääntymis- ja levähdysalueita ole mahdollista määrittää. Jatkosuunnittelussa tämä on huomioitava, nyt epävarmuus jää liian suureksi varovaisuusperiaate huomioiden.

Epävarmuustekijät ja virhelähteet

Ympäristövaikutusten arvioinnin mahdolliset virhelähteet liittyvät käytetyn tiedon laatuun ja menetelmien luotettavuuteen, joista tärkeimmät kuvataan YVA-selostuksessa.

YV: Tunnistetut epävarmuustekijät tulee esittää arviointiselostuksessa mahdollisimman selkeästi. Yhteysviranomaisen toteaa, että esitetyn lisäksi epävarmuustekijät liittyvät myös lieventämiskeinoihin, jotka tulee myös esittää selkeästi arviointiselostuksessa, jotta jatkosuunnittelussa ne voidaan ottaa huomioon.

YVA-menettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestäminen

Arviointiohjelmassa on kuvattu arviointimenettelyn tavoitteet ja vaiheet, osapuolet, tiedot arviointimenettelyn aikaisesta osallistumisesta ja vuorovaikutuksesta sekä arvio menettelyn aikataulusta.

Hankkeelle on perustettu erillinen seurantaryhmä, jonka tarkoituksena on seurata ja kommentoida YVA-ohjelman ja -selostuksen sisältöä ja sitä tukevien selvitysten laadintaa. Hankkeessa tullaan lisäksi laatimaan asukaskysely.

YV: Osallistaminen ja vuorovaikutus on suunniteltu YVA-menettelyyn riittävällä tavalla. Yhteysviranomaisen pitää hyvänä, että hankkeessa toteutetaan asukaskysely, jonka avulla saadaan tietoa lähialueen

asukkaiden mielipiteistä ja hankealueen nykyisestä käytöstä. Hanketta varten perustettu seurantaryhmä tukee myös osaltaan hankkeesta tiedottamista ja vuorovaikutusta. Saadun palautteen huomioiminen arvioinnissa on tärkeää.

Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys

Arviointiohjelmassa on esitelty sanallisesti ohjelman laatimiseen osallistuneet yritykset sekä taulukkona arviointiin ja selvityksiin osallistuvien henkilöiden pätevyys.

YV: Asiantuntemukselle ei ole säädettyjä vaatimuksia.

Yhteysviranomaisen pitää arviointiohjelmassa selostettua (työtä tekevät henkilöt koulutustaustoineen) riittävänä näyttönä käytössä olevasta asiantuntemuksesta arviointiohjelman laatimiseen.

Arviointiselostuksessa tulee esittää vastaavat tiedot.

7 Arviointiohjelmalausunnon toimittaminen ja siitä tiedottaminen

ELY-keskus toimittaa lausuntonsa ja kopiot arviointiohjelmasta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Lausunto toimitetaan samalla tiedoksi asianomaisille viranomaisille.

Arviointiohjelmalausunto julkaistaan viranomaisen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/rautajalka-tuulivoima-YVA.

8 Suoritemaksu, sen määräytyminen ja maksua koskeva oikaisu mahdollisuus

Suoritemaksu on 8000 euroa.

Arviointiohjelmasta annettavasta yhteysviranomaisen lausunnosta perittävä maksu on määritelty tavanomaisen hankkeen mukaisesti (11-17 henkilötyöpäivää). Maksu määräytyy ELY-keskusten maksuista annetun asetuksen perusteella.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että arviointiohjelmasta annetusta lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

9 Sovelletut säännökset

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 8, 16 ja 18 §

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 3 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullista suoritteista vuonna 2024 2 §.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt alueidenkäytön asiantuntija Anu Nurkkala ja ratkaissut johtava asiantuntija Elina Venetjoki.

LIITTEET/BILAGOR

Lausunnot ja asiantuntijakommentit
Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus

JAKELU/SÄNDLISTA

Prokon Wind Energy Finland Oy
Ecobio Oy
Kokkolan kaupunki
Kannuksen kaupunki
Toholammen kunta
Kruunupyyn kunta
Kaustisen kunta

TIEDOKSI/FÖR KÄNNEDOM

Tahot, joilta on pyydetty lausunto

Tämä asiakirja EPOELY/3460/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/3460/2023 har godkänts elektroniskt

Nurkkala Anu 27.08.2024 12:39

Venetjoki Elina 27.08.2024 16:30

MAKSUA KOSKEVA OIKAISUVAATIMUSOHJE

Viranomainen, jolta oikaisua vaaditaan

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua kirjallisesti Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus).

Viranomainen, jolle valituskirjelmä on toimitettava sekä oikaisuvaatimusaika

Asian käsittelystä perittävää maksua koskeva oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa ei antopäivää oteta lukuun. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, oikaisuvaatimusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisua vaaditaan
- millaista oikaisua vaaditaan (miltä kohdin päätökseen haetaan oikaisua ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi)
- perusteet, joilla oikaisua vaaditaan
- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle voidaan toimittaa.

Jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimuskirjelmä.

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon oikaisua haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen on liitettävä oikaisuvaatimuskirjelmään valtakirja (Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee kuitenkin esittää valtakirja ainoastaan, jos Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus niin määrää.)

Oikaisuvaatimuksen perille toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava ELY-keskuksen kirjaamoon. Oikaisuvaatimuskirjelmän voi tuoda perille vaatimuksen tekijä itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse, sähköpostitse tai toimittaa lähetin välityksellä. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Oikaisuvaatimuksen toimittamisesta sähköisesti säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Yhteystiedot

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

käyntiosoite:
Alvar Aallon katu 8, SEINÄJOKI
Wolffintie 35, VAASA
Pitkäsillankatu 15, KOKKOLA
Aukioloaika: kello 8.00 – 16.15

postiosoite:
PL 156, 60101 SEINÄJOKI
PL 262, 65101 VAASA
PL 77, 67101 KOKKOLA

puhelin: 0295 027 500
sähköposti: kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Sähköinen asiointi –lomake: <https://www.ely-keskus.fi/asiointi-ja-yhteystiedot>

Muu asiointi > Yleiset asiointilomakkeet > Yleinen asiointilomake yrityksille, yhdistyksille, toiminnanharjoittajille, kunnille ja viranomaisille (asiointipalvelu.ahtp.fi). Tähdellä merkityt kohdat ovat pakollisia.